

P. M. Pelneta

Warszawa, dnia 17 lutego 2020 r.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PB.rś.053.5.2020

429 PODPIS J. G.
P. P. P.

2020-02-17

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych
Parzniew
ul. Przyszłości 5
05-804 Pruszków

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 30 stycznia 2020 r., znak: KRIR/MR/W/129/2020 w sprawie zlagodzenia sankcji za 2019 rok w przypadku nie pozostawienia powierzchni nieskoszonej i niewypasanej na TUZ w pakietach przyrodniczych Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego (DRŚK) należy zauważyć, że Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi nie jest uprawniony do ingerowania w toczące się postępowania. Nie może także dokonywać zmian w przepisach UE dotyczących zasad zgłaszania występowania siły wyższej. Niemniej jednak przekazuję poniżej następujące informacje.

Zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 2014-2020 są zobowiązaniami wieloletnimi. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne rekompensują rolnikom poniesione koszty i utracone dochody związane z realizacją takich zobowiązań, tj. realizacją określonego dla danego pakietu/wariantu zestawu wymogów w celu osiągnięcia założonych celów środowiskowych i klimatycznych.

Szczegółowe zasady realizacji zobowiązań w ramach pakietów przyrodniczych Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 (DRŚK), tj. Pakiet 4. *Cenne siedliska i zagrożone gatunki ptaków na obszarach Natura 2000* i Pakiet 5. *Cenne siedliska poza obszarami Natura 2000* zostały uregulowane w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym¹.

Skutkiem niespełnienia przez rolnika wymogów w ramach zobowiązania jest, co do zasady, zastosowanie sankcji zgodnie z art. 35 rozporządzenia 640/2014². Zgodnie z załącznikiem 8 do

¹ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 18 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (Dz. U. poz. 415, z późn. zm.)

² Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 640/2014 z dnia 11 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli oraz warunków odmowy lub wycofania płatności

rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego, dla pakietów przyrodniczych, w przypadku pozostawienia mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej przewidziany współczynnik dotkliwości i trwałości tego uchybienia stosowany do dokonywania zmniejszeń płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej wynosi 6% (współczynnik ten jest relatywnie niski w porównaniu do innych rodzajów uchybień). Ponadto, zgodnie z przepisami unijnymi stosowane są sankcje wsteczne – co oznacza, że rolnik jest zobowiązany do zwrotu płatności otrzymanych w poprzednich latach (w przypadku niespełnienia wymogów mających istotny wpływ na efekt środowiskowy wysokość zwrotów pozostaje na poziomie sankcji z roku stwierdzenia uchybienia). W tym miejscu należy podkreślić, że mimo popełnienia przez rolnika uchybień w realizacji zobowiązania w danym roku, zobowiązanie to musi być kontynuowane do końca 5-letniego okresu, na jaki zostało zawarte.

Odnosząc się do sytuacji wystąpienia siły wyższej, zastosowanie mają przepisy UE, w tym m.in. art. 4 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia 640/2014. Zgodnie z tymi przepisami, w przypadku, gdy rolnik nie dotrzymał zobowiązania ze względu na działanie siły wyższej:

- 1) płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna za dany rok jest przyznana w pomniejszonej wysokości – rolnik nie otrzymuje płatności za te części zobowiązania (wymogi), których nie wykonał,
- 2) nie są stosowane kary administracyjne, tj. sankcje (w tym sankcje wsteczne – rolnik nie jest zobowiązany do zwrotu wcześniej otrzymanych płatności), w związku z niespełnieniem wymogów podjętego zobowiązania.

Katalog zdarzeń, jakie mogą być uznane za siłę wyższą lub nadzwyczajne okoliczności ma charakter otwarty. Zgodnie z art. 2 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1306/2013³, siła wyższa lub nadzwyczajne okoliczności mogą zostać uznane w szczególności w następujących przypadkach:

- 1) śmierć beneficjenta,
- 2) długoterminowa niezdolność beneficjenta do wykonywania zawodu,
- 3) poważna klęska żywiołowa powodująca duże szkody w gospodarstwie rolnym,
- 4) zniszczenie w wyniku wypadku budynków inwentarskich w gospodarstwie rolnym,
- 5) choroba epizootyczna lub choroba roślin dotykająca, odpowiednio, cały inwentarz żywy lub uprawy należące do beneficjenta lub część tego inwentarza lub upraw,
- 6) wywłaszczenie całego lub dużej części gospodarstwa rolnego, jeśli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu złożenia wniosku.

Organem właściwym w sprawie uznania siły wyższej za przyczynę niewypelnienia zobowiązania jest kierownik biura powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Należy przy tym podkreślić, że każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie, przy uwzględnieniu wszystkich

oraz do kar administracyjnych mających zastosowanie do płatności bezpośrednich, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz.U. L 181 z 20.6.2014, s. 48)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549)

okoliczności faktycznych i dowodów występujących w sprawie. Warunkiem zastosowania powyższego podejścia, zgodnie z przepisami rozporządzenia 640/2014, jest zgłoszenie przypadku wystąpienia siły wyższej lub nadzwyczajnych okoliczności przez rolnika lub upoważnioną przez niego osobę (na piśmie, wraz z odpowiednimi dowodami) właściwemu organowi w ciągu **15 dni roboczych od dnia**, w którym rolnik lub upoważniona przez niego osoba są w stanie dokonać tej czynności. W postępowaniu w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, zgłoszone przez rolnika wystąpienie okoliczności nadzwyczajnych lub siły wyższej podlega ocenie pod kątem ich wpływu na spełnienie warunków i wymogów realizowanego zobowiązania.

Z poważaniem,

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Ryszard Kamiński